

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

Спеціальні правові та податкові режими України: ДІЯ СІТІ та ДЕФЕНС СІТІ

Особливості, умови, податки, митні платежі, обмеження
Стан на 26 березня 2026 року

ДІЯ СІТІ

Для ІТ - бізнесу

Закон № 1667 - IX від 15.07.2021
Закон № 1946 - IX від 14.12.2021

ДЕФЕНС СІТІ

Для ОПК (оборонна промисловість)

Закон № 4577 - IX від 21.08.2025
Закон № 4578 - IX від 21.08.2025

ЧАСТИНА І. РЕЖИМ ДІЯ СІТІ

1.1. Загальна характеристика та нормативна база

Дія Сіті - спеціальний правовий та податковий режим для технологічного бізнесу в Україні, запроваджений з метою розвитку цифрової економіки, детінізації ринку праці в ІТ - сфері та підвищення конкурентоспроможності українських ІТ - компаній.

Ключові нормативні акти:

Нормативний акт	Зміст / Посилання
Закон № 1667 - IX від 15.07.2021	«Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» - базовий закон, ст. 5 (кваліфіковані види діяльності), ст. 13 (умови набуття статусу)
Закон № 1946 - IX від 14.12.2021	«Про внесення змін до ПКУ щодо стимулювання розвитку цифрової економіки» - набрав чинності 01.01.2022; запровадив спеціальний режим оподаткування
Закон № 4577 - IX від 21.08.2025	«Про внесення змін до ПКУ щодо підтримки ОПК» - набрав чинності 05.10.2025; змінив п.п. 170.141.2 ПКУ (подвійний статус)
ПКУ, п.п. 14.1.282 ¹ ст. 14	Визначення «резидент Дія Сіті – платник податку на особливих умовах»
ПКУ, п. 141.10	Особливі умови оподаткування резидентів Дія Сіті
ПКУ, п.п. 170.141.2	Ставки ПДФО для спеціалістів резидента Дія Сіті
Постанова КМУ № 163 від 13.02.2024	«Деякі питання відновлення звітності резидентів Дія Сіті»

1.2. Умови та вимоги для набуття статусу резидента

Набуття статусу резидента Дія Сіті є добровільним. Заяву подають до Міністерства цифрової трансформації України через портал city.diia.gov.ua. (Закон № 1667 - IX, ст. 13)

Обов'язкові вимоги (ст. 5, ст. 13 Закону № 1667 - IX):

- Реєстрація виключно як юридична особа за законодавством України (ФОП не можуть бути резидентами)
- Кваліфікований вид діяльності - не менше 90% доходу від видів, визначених у ч. 4 ст. 5 Закону № 1667 - IX, зокрема:
 - комп'ютерне програмування, консультування з питань інформатизації
 - кібербезпека, оброблення даних
 - R&D у сфері ІТ та ІКТ - технологій
 - видання комп'ютерних ігор та програм
 - робототехніка, безпілотні технології
 - мікроелектроніка, біонічне протезування, оборонні технології (перелік розширюється КМУ)
 - діяльність з обігу віртуальних активів
 - маркетингова аналітика, digital - маркетинг (за умови використання ПЗ резидента)
- Кількість фахівців - не менше 9 (ч. 3 ст. 5 Закону № 1667 - IX): штатних працівників та/або гіг - спеціалістів (без ФОП), за кожний календарний місяць
- Середньомісячна винагорода спеціалістам - не менше еквіваленту 1 200 євро за офіційним курсом НБУ на 1 січня поточного року
- Відсутність підстав для відмови: відсутність податкового боргу, відсутність зв'язку з державою - агресором (РФ, РБ), відсутність санкцій, не є неприбутковою організацією
- Місцезнаходження - не на тимчасово окупованій території

Примітка: Для стартапів - спрощені умови вступу: дозволено не дотримуватися критеріїв щодо кількості фахівців та розміру зарплат протягом першого та другого кварталу після набуття статусу. Мінімальний дохід за перші 3 місяці - не менше 20 000 євро (ч. 3 ст. 13 Закону № 1667 - IX) для отримання критичності.

Строк дії режиму:

Режим Дія Сіті встановлюється на необмежений строк, але не менш як на **25 років** з дня внесення до реєстру Дія Сіті запису про першого резидента. (ч. 1 ст. 4 Закону № 1667 - IX)

1.3. Система оподаткування

Після набуття статусу резидент може обрати один із двох режимів оподаткування (п.п. 14.1.282¹ ст. 14 ПКУ):

А. Оподаткування ФІЗИЧНИХ ОСІБ - фахівців резидента Дія Сіті

Пільгові ставки застосовуються з **наступного місяця** після набуття статусу резидента (п.п. 170.141.2 ПКУ, зміни від 01.01.2025):

Податок	Загальна система	Дія Сіті (умови виконані)	Дія Сіті (умови не виконані)
ПДФО (заробітна плата, гіг - контракт, авторська винагорода)	18%	5%	18%
Військовий збір	5%	5%	5%
ЄСВ (роботодавець)	22% від нарахованої суми	22% від розміру мінімальної зарплати (мінімальний внесок)	22% від нарахованої суми

Норматив джерела: п.п. 170.141.2 ПКУ (ставка ПДФО 5%), ст. 8 ЗУ «Про збір та облік єдиного внеску» (ЄСВ).

Важливі деталі та обмеження ПДФО 5%:

- Обмеження річного доходу: ставка 5% застосовується лише до сукупної річної винагороди в межах еквіваленту 240 000 євро (п.п. 170.141.2 ПКУ). Понад цю суму - 18%, але це вже стосується самого виконавця, для резидента Дія Сіті ставка у 5% залишається незмінною.
- Оплачувана перерва (аналог відпустки) для гіг - спеціалістів НЕ є винагородою, тому оподатковується за ставкою 18% ПДФО.
- Подарунки до 25% мін зарплати встановленої на 01.01 звітного року - не оподатковуються ПДФО. Понад цю суму - 18% (як додаткове благо).
- З 2025 року: якщо компанія стала одночасно резидентом Дія Сіті ТА Дефенс Сіті - пільгова ставка 5% ПДФО для Дія Сіті втрачається (Закон № 4577 - IX, зміни до п.п. 170.141.2 ПКУ, набрали чинності 05.10.2025).
- З 2025 року: медичне страхування та недержавне пенсійне забезпечення за рахунок резидента - не оподатковуються ПнВК у межах 30% від зарплати/винагороди (Закон № 1946 - IX в редакції 2025 р.).

Б. Оподаткування ЮРИДИЧНИХ ОСІБ - резидентів Дія Сіті

Резидент обирає один із двох варіантів (п. 141.10 ПКУ):

Режим	Опис та ставка
Загальні умови (ст. 134 ПКУ)	Стандартний податок на прибуток підприємств - 18%. Застосовується, якщо компанія не обрала особливий режим або не відповідає критеріям.
Особливі умови - Податок на виведений капітал (ПнВК) (п. 141.10.1 ПКУ)	Ставка 9% - замість стандартного податку на прибуток. Оподатковуються лише «виведені» операції: виплата дивідендів, безоплатна передача майна, операції з пов'язаними особами, понаднормові витрати.
Ліміт на платників ЄП	Не більше 20% витрат на товари/послуги від платників єдиного податку за попередній річний звітний (податковий) період, а для новостворених резидентів за поточний звітний період (за час перебування на цьому режимі після переходу) - якщо перевищення, то ця

надмірна сума оподатковується ПнВК за 9% (п.п. 135.2.1.15 ПКУ).

Примітка: Перехід на особливий режим (ПнВК) - за заявою при вступі або з 1 - го числа місяця, наступного за кварталом внесення до реєстру. Перехід з особливого режиму на загальний - теж за заявою. (п. 141.10.1 ПКУ)

1.4. Гіг - контракти - унікальний інструмент режиму

Гіг - контракт - це особливий вид договору між резидентом Дія Сіті та фізичною особою (гіг - спеціалістом), доступний виключно резидентам Дія Сіті (ст. 17 Закону № 1667 - IX). Поєднує елементи трудового та цивільно - правового договору.

Особливості гіг - контракту:

- Гіг - спеціаліст - не є найманим працівником в класичному розумінні, але має базові соціальні гарантії
- Компанія сама визначає формат (за посадою або за результатом послуги)
- Дозволяє включати умови NDA, NCA (заборона конкурентної діяльності), умови щодо IP - прав
- Майнові права на об'єкти ІВ, створені за гіг - контрактом, за замовчуванням належать резиденту (роботодавцю)
- Передбачена оплачувана перерва (аналог відпустки) - але вона оподатковується 18% ПДФО, а не 5%
- Liquidated Damages - можливість передбачити оцінку збитків без судового доведення

1.5. Переваги режиму Дія Сіті

Податкові переваги:

- **Знижена ставка ПДФО: 5% замість 18% - суттєва економія для компанії та спеціаліста**
- **ЄСВ лише з мінімальної зарплати - значна економія при фактичних виплатах понад мінімум**
- **ПнВК 9% замість стандартного прибуткового 18% - виплати відбуваються лише при реальному виведенні коштів**
- **З 2025 р.: пільга на страхування та НПЗ (у межах 30% від зарплати/винагороди)**

Правові переваги:

- **25 - річна гарантія стабільності умов (ч. 1 ст. 4 Закону № 1667 - IX)**
- **Можливість укладати гіг - контракти - гнучка модель найму**
- **Механізми венчурного інвестування, «ангельські інвестиції»**
- **Інструменти захисту інтелектуальної власності, схожі на англосаксонське право**
- **Можливість бронювання працівників - резидентство є критерієм для визнання підприємства критичним (Постанова КМУ № 76)**
- **Електронна звітність - вся взаємодія з Мінцифри відбувається онлайн**

1.6. Недоліки та ризики режиму Дія Сіті

- Строгий щорічний контроль відповідності: звіт про відповідність + обов'язковий аудит кожного року
- При невідповідності критеріям хоча б 1 місяць - донарахування різниці між 18% і 5% ПДФО за цей місяць
- Ризик втрати статусу «заднім числом» - з усіма податковими наслідками (донарахування, пеня)
- Обмеження 20% щодо витрат на платників єдиного податку - ускладнює роботу зі спрощенцями
- Подвійний статус Дія Сіті + Дефенс Сіті: втрата права на ПДФО 5% (з 05.10.2025, Закон № 4577 - IX)
- Тільки для юридичних осіб (ТОВ) - ФОП не можуть стати резидентами
- Мінімальний поріг: 9 фахівців, зарплата від 1 200 євро - не підходить малому бізнесу
- Обмеження річного доходу спеціаліста для 5% ПДФО - 240 000 євро (понад це - 18% для спеціаліста)
- Звітність і аудит - значні адміністративні витрати (вартість аудиту, часові витрати)

1.7. Митні платежі, ПДВ та ЗЕД для резидентів Дія Сіті

Режим Дія Сіті **НЕ надає** жодних спеціальних митних пільг або звільнень від ПДВ при імпорті товарів. Нормативна база: Митний кодекс України (МКУ), Закон № 4495 - VI від 13.03.2012; ПКУ розділ V (ПДВ).

А. Загальний режим митних платежів:

Митний платіж / операція	Режим для резидентів Дія Сіті
Ввізне мито	На загальних підставах - ставки Митного тарифу України (Закон № 4351 - VI від 19.09.2012). Ставки залежать від товарної позиції УКТ ЗЕД. Пільг немає.
ПДВ при імпорті товарів	На загальних підставах - 20% від митної вартості товарів + ввізне мито (п.п. 206.2 ПКУ). Сплачується до бюджету на митниці до/під час оформлення МД. Пільг немає.
Акцизний збір	На загальних підставах - якщо товар підакцизний (ст. 215 ПКУ). Пільг немає.
Митний збір	На загальних підставах - за митне оформлення, зберігання, супровід (ст. 278 МКУ).
Експорт ІТ - послуг (ЗЕД)	Послуги НЕ є товаром - митна декларація не подається; мито та ПДВ не нараховуються. Валютний контроль: загальні правила НБУ. Граничні строки розрахунків за ЗЕД - 365 днів (Постанова НБУ № 5 від 02.01.2019).
Імпорт програмного забезпечення (ліцензії)	ПО, передане через інтернет або на носіях - оподатковується ПДВ 20% при імпорті (якщо постачальник - нерезидент без реєстрації в Україні, застосовується ст.

	208 ПКУ: ПДВ сплачує отримувач). Мито - за кодом УКТ ЗЕД носія або ліцензії.
Валютний нагляд	Загальні правила НБУ. Можливе застосування індивідуальних ліцензій для окремих операцій. Пільг немає.

Б. Доступні пільги з ПДВ та мита, якими може скористатися ІТ - резидент (не є спецпільгами Дія Сіті):

Нижченаведені пільги є **загальними нормами ПКУ та МКУ** і надаються не завдяки статусу Дія Сіті, а відповідно до коду товару або категорії операції:

Пільга	Умови та нормативна база
Імпорт комп'ютерного обладнання з нульовим митом	Окремі позиції (ноутбуки, процесори, мікросхеми) за УКТ ЗЕД можуть мати нульову ставку мита. Ставки визначаються Митним тарифом та угодами про ЗВТ (DCFTA з ЄС, угоди ЄАВТ та ін.). Це НЕ пільга Дія Сіті.
ПДВ 0% на експорт товарів	Якщо резидент Дія Сіті здійснює товарний експорт - ставка ПДВ 0% (п.п. 195.1.1 ПКУ). Стандартне правило для всіх платників ПДВ.
Звільнення від ПДВ при постачанні ПЗ (до 2023 р.)	Пільга з п. 261 підрозділу 2 перехідних положень ПКУ - звільнення від ПДВ постачання ПЗ резидентами Дія Сіті на митній території України - СКАСОВАНА з 01.01.2023 р. Станом на 26.03.2026 - НЕ діє.
Переробка на митній території (МД 'ПМТ')	Загальна митна процедура (ст. 149 - 170 МКУ): ввезення сировини/компонентів без сплати ввізного мита та ПДВ - за умови подальшого вивезення готових виробів. Доступна усім підприємствам, не є пільгою Дія Сіті.
Тимчасове ввезення	Загальна митна процедура (ст. 103 - 124 МКУ): ввезення устаткування на строк до 3 років без мита та ПДВ (або з частковим звільненням). Доступна усім, не є пільгою Дія Сіті.

Важливо: Висновок: Дія Сіті не надає жодних митних або ПДВ - пільг при імпорті товарів. Всі ІТ - компанії, незалежно від статусу резидента, сплачують ввізне мито і ПДВ на загальних підставах. Статус резидента Дія Сіті надає лише спрощене адміністрування через електронний реєстр Мінцифри. (Закон № 1667 - IX, ст. 3 - 5; МКУ Закон № 4495 - VI)

1.8. Звітність та аудит - Дія Сіті

А. Строки звітності (ст. 13 Закону № 1667 - IX; Постанова КМУ № 1492 від 30.12.2022):

Тип звіту	Строк подання / Орган
Початковий звіт про відповідність	Протягом 6 календарних місяців, наступних за місяцем набуття статусу. Наприклад: набуто статус у жовтні 2025 р.

	→ звіт до 30 квітня 2026 р. Звіт охоплює 3 повних місяці після набуття статусу.
Річний звіт про відповідність	Щороку не пізніше 1 червня за попередній рік (1 січня - 31 грудня). Приклад: за 2025 рік → до 1 червня 2026 р. Подається до Мінцифри.
Перший річний звіт (неповний рік)	Якщо статус набуто протягом року - перший річний звіт охоплює з 1 - го числа місяця, наступного за місяцем набуття статусу, до 31 грудня того самого року.
Незалежний висновок аудитора	Подається одночасно зі звітом про відповідність (початковим або річним). Виняток: стартапи, що набули статус за спрощеними умовами (ч. 3 ст. 5 Закону № 1667 - IX) - для початкового звіту аудиторський висновок НЕ вимагається.
Спосіб подання	Виключно в електронній формі через портал city.diia.gov.ua , підписаний КЕП.

Б. Склад звіту про відповідність (форма затверджена Постановою КМУ № 1492 від 30.12.2022):

- Підтвердження відповідності критеріям ст. 5 Закону № 1667 - IX
- Дані про середньооблікову кількість фахівців (≥ 9 осіб) за кожен місяць
- Дані про розмір середньомісячної винагороди фахівців ($\geq$ еквіваленту 1 200 євро)
- Дані про частку кваліфікованого доходу ($\geq 90\%$ від загального)
- Дані про структуру власності, КБВ (підтвердження відсутності зв'язків з РФ/РБ)
- Інша інформація: виду діяльності, організаційна структура, відомості про гіг - спеціалістів

В. Незалежний висновок аудитора - що це і хто може видавати:

Незалежний висновок для Дія Сіті - це **НЕ повноцінний фінансовий аудит** у класичному розумінні. Це завдання з надання впевненості відповідно до **МСЗНВ 3000** («Завдання з надання впевненості, що не є аудитом чи оглядом історичної фінансової інформації»). Витрати та час - значно менші, ніж для повного аудиту.

Параметр	Вимога / Деталі для Дія Сіті
Правова база	Закон № 2258 - VIII від 21.12.2017 «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність»; ч. 5 ст. 13 Закону № 1667 - IX
Хто може проводити	Суб'єкт аудиторської діяльності, що має право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності (загальне право, НЕ обмежене аудитом ПСІ)
Реєстр допущених аудиторів	Аудитор станом на дату підписання висновку має бути включений до розділу «Суб'єкти аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності» Реєстру АПУ. Знайти: www.apu.com.ua → Реєстр. Станом на 2026 рік - близько 200 компаній.
Кваліфікація аудитора	Підписує керівник аудиторської компанії КЕП, або особа, яка може діяти від її імені згідно з ЄДР.

Стандарт завдання	МСЗНВ 3000 (Міжнародний стандарт завдань з надання впевненості) - завдання з надання обґрунтованої впевненості щодо достовірності тверджень резидента.
Що перевіряє аудитор	Достовірність тверджень резидента у звіті: відповідність даних бухгалтерського обліку, підтвердженого первинними документами. Аудитор НЕ визначає відповідність критеріям - це повноваження Мінцифри.
Що НЕ перевіряє аудитор	Аудитор НЕ зобов'язаний перевіряти наявність обставин, передбачених ч. 2 ст. 5 Закону № 1667 - IX (заборонні підстави). Це компетенція Мінцифри.
Форма висновку	Обґрунтована впевненість за кожним твердженням звіту, підтвердженим даними бухобліку та первинними документами. Відсутність висновку про обґрунтовану впевненість = повернення звіту без розгляду.
Незалежність аудитора	Обирається резидентом самостійно. Заборона аудитору бути пов'язаним з компанією (загальні вимоги незалежності МКЕ ПБ).

Увага: санкції: Санкція за порушення строків: Непредставлення звіту або висновку у строк → автоматична підстава для виключення з реєстру Дія Сіті (ст. 9 Закону № 1667 - IX, п. 4). Наслідок - нарахування ПДФО 18% замість 5% з першого місяця порушення.

1.9. Обмеження та заборони в режимі Дія Сіті

- Заборона на участь осіб, пов'язаних із РФ або РБ, у структурі власності - жорстка перевірка КБВ
- Заборона перебувати під санкціями або мати КБВ, що перебувають під санкціями
- Заборона мати місцезнаходження на тимчасово окупованій або активній бойовій зоні
- Обмеження 20% витрат на придбання товарів/послуг у платників єдиного податку (п.п. 135.2.1.15 ПКУ)
- Заборона підписувати гіг - контракти з особами, зайнятими за трудовим договором (неможливо мати подвійний статус одночасно в одній компанії в рамках одного виду послуг)
- Кваліфікований дохід - не менше 90% від загального. Порушення - донарахування
- Заборона фізичним особам - підприємцям (ФОП) бути резидентами

ЧАСТИНА II. РЕЖИМ ДЕФЕНС СІТІ (DEFENCE CITY)

2.1. Загальна характеристика та нормативна база

Дефенс Сіті - спеціальний правовий режим, створений для підтримки підприємств оборонно - промислового комплексу (ОПК) України в умовах повномасштабної війни. За концепцією нагадує Дія Сіті, але орієнтований на виробників оборонної продукції.

Ключові нормативні акти:

Нормативний акт	Зміст / Посилання
Закон № 4577 - IX від 21.08.2025	«Про внесення змін до ПКУ та інших законів щодо підтримки ОПК» - набрав чинності 05.10.2025; запровадив податкові пільги Дефенс Сіті; вніс зміни до Закону № 2469 - VIII та ПКУ (нові поняття «резидент Дефенс Сіті», «реєстр Дефенс Сіті»)
Закон № 4578 - IX від 21.08.2025	«Про внесення змін до МКУ щодо підтримки ОПК» - набрав чинності 24.10.2025; спрощення митних процедур; діє в період воєнного стану та 1 рік після його припинення
Закон № 2469 - VIII від 21.06.2018	«Про національну безпеку України» - Закон № 4577 - IX вніс зміни, що запровадили поняття реєстру та режиму Дефенс Сіті
ПКУ, розділ III (нові норми)	Умовне звільнення від податку на прибуток, вимоги до цільового використання прибутку
Постанова КМУ № 1746 від 17.12.2025	«Про затвердження Порядку здійснення релокації та заходів з підвищення захищеності виробничих потужностей резидентів Дефенс Сіті» - набрала чинності 01.01.2026

Строк дії режиму:

Режим діє до **1 січня 2036 року** або до вступу України до Європейського Союзу (що настане раніше). (Закон № 2469 - VIII із змінами Закону № 4577 - IX)

2.2. Умови та вимоги для набуття статусу резидента

Статус резидента Дефенс Сіті надає **Міністерство оборони України** на добровільній основі. Юридична особа стає резидентом після подання заяви та внесення до Реєстру Дефенс Сіті.

Обов'язкові вимоги для набуття статусу (Закон № 4577 - IX):

- Виключно юридична особа - платник податку на прибуток підприємств (ФОП, неприбуткові організації не допускаються)
- Кваліфікований дохід - не менше 75% від загального доходу від реалізації оборонних товарів власного виробництва, їх розробки, ремонту та модернізації. Виняток для підприємств літакобудівної галузі - знижений поріг 50% (ч. 3 ст. 37 Закону № 2469 - VIII зі змінами Закону № 4577 - IX). До кваліфікованого доходу

також відносяться благодійні пожертви у грошовій формі, якщо їх використано для виробництва оборонних товарів

- Відсутність податкового боргу та/або заборгованості з ЄСВ понад 10 мінімальних заробітних плат
- Прозора структура власності - повне розкриття інформації про кінцевих бенефіціарних власників (КБВ)
- Відсутність серед акціонерів/учасників/КБВ: держави - агресора (РФ), юросіб РФ/РБ, громадян РФ/РБ або пов'язаних з ними осіб
- Відсутність серед власників осіб з «брудних» юрисдикцій (не виконують вимоги FATF)
- Відсутність санкцій або зв'язку з санкційними особами
- Відсутність зв'язку з терористичною діяльністю
- Компанія не перебуває у процесі банкрутства або ліквідації
- Не порушувала зобов'язань за державними контрактами з оборонних закупівель протягом останніх 12 місяців
- Місцезнаходження та здійснення діяльності - НЕ на тимчасово окупованій території

2.3. Система оподаткування Дефенс Сіті

А. Податок на прибуток підприємств - умовне звільнення (0%)

Резиденти Дефенс Сіті звільняються від сплати податку на прибуток підприємств.

Важлива умова: прибуток, звільнений від оподаткування, **ПОВНІСТЮ** має бути реінвестований у розвиток компанії до 31 грудня року, наступного за звітним. (Закон № 4577 - IX, відповідні зміни до ПКУ)

Дозволені напрямки реінвестування (цільового використання прибутку):

- Створення або оновлення матеріально - технічної бази
- Модернізація основних засобів
- Впровадження новітніх технологій
- Придбання прав інтелектуальної власності для оборонних замовлень
- Дослідження та розробка нових зразків озброєння й техніки
- Придбання корпоративних прав суб'єктів ОПК (за умови, що емітент не виплачує дивіденди)

Критично важливо: УВАГА: Невикористаний у встановлені терміни прибуток підлягає оподаткуванню. У разі втрати статусу або порушення - оподаткування з пенею, без строків давності. (Закон № 4577 - IX)

Б. Заборони щодо використання «звільненого» прибутку:

- Заборона виплачувати дивіденди з прибутку, звільненого від оподаткування
- Виняток: дивіденди на користь держави або держпідприємств (100% державна участь) - дозволені, але авансовий внесок розраховується у встановленому порядку
- Придбання корпоративних прав підприємств ОПК, що виплачують дивіденди - вважається нецільовим використанням прибутку

- Якщо договір анульовано або попередня оплата повернена - така операція вважається порушенням цільового використання. Або у разі розірвання договору кошти можна буде повторно використати за цільовим призначенням протягом 30 календарних днів після повернення, підтвердивши це відповідними документами.

В. Зведена таблиця податків для резидентів Дефенс Сіті:

Податок/Збір	Режим для резидентів Дефенс Сіті
Податок на прибуток підприємств	0% (умовне звільнення) - за умови цільового реінвестування; порушення - 18% + пеня
ПДФО для працівників	18% (стандартна ставка; пільги Дія Сіті у разі подвійного статусу ВТРАЧАЮТЬСЯ)
ЄСВ	22% від нарахованої суми (загальні умови)
Земельний податок	0% - звільнення за ділянки, що використовуються у виробничій діяльності та/або для проживання працівників (за умови невзяття в оренду, крім оренди власними працівниками)
Податок на нерухоме майно	0% - звільнення для виробничих та складських будівель (код 125 Класифікатора НК 018:2023); умова: не здаються в оренду та використовуються у госпдіяльності
Екологічний податок	0% - повне звільнення з наступного податкового періоду після надання статусу
ПДВ	Загальні правила (20%); спеціальних пільг не передбачено
Трансфертне ціноутворення	Обов'язкове - звільнення від прибутку не впливає; порушення принципу «витягнутої руки» - 18%

2.4. Митні платежі, ПДВ та спрощені митні процедури Дефенс Сіті

Закон № 4578 - IX від 21.08.2025 (чинний з **24 жовтня 2025 р.**) та додаткові закони № 14169 і № 14170 від 04.12.2025 разом формують митний блок пільг для резидентів Дефенс Сіті. Норми Закону № 4578 - IX діють протягом воєнного стану та **1 рік після його припинення**. (ст. 40 розділу XXI МКУ)

А. Звільнення від ввізного МИТА - пряма пільга Дефенс Сіті:

Це **ключове уточнення**: на відміну від ПДВ, звільнення від ввізного мита є прямою пільгою для резидентів Дефенс Сіті при ввезенні виробничих ресурсів. (Закон № 4578 - IX, розділ XXI МКУ; аналіз rates.fm/Рентген Дефенс Сіті, 2025)

Що звільнено від ввізного мита	Умови / Нормативна база
Устаткування, матеріали та комплектуючі, що використовуються виключно для оборонного виробництва	За окремим переліком кодів УКТ ЗЕД, затвердженим КМУ / Держекспортконтролем. Умова - виключно оборонне використання. (Закон № 4578 - IX; п. 9 - 27 Розділу XXI МКУ, зміни Закону № 4578 - IX)

ВИКЛЮЧЕННЯ: окремі товарні позиції УКТ ЗЕД	Деякі позиції прямо виключені з пільгового переліку (зокрема коди 8504, 8548, 8530 та ін.). Це критично для імпорту електроніки, силових модулів, окремих позицій кабелю / світлотехніки - вони можуть НЕ підпадати під звільнення від мита навіть для резидентів
Компоненти для БПЛА, машин розмінування, засобів протидії розвідкам	Окремо підтверджено Законом № 14170 від 04.12.2025 (зміни до МКУ): звільнення від мита для виробників/розробників при модернізації та ремонті. Знімає ризик донарахувань при втраті/знищенні компонентів під час випробувань

Практично важливо: ВАЖЛИВО: перелік кодів УКТ ЗЕД, що звільняються від мита, затверджується окремими підзаконними актами КМУ та Держекспортконтролю. Без включення конкретного коду до переліку - звільнення від мита НЕ діє. Резиденту необхідно проводити класифікаційну перевірку кожної товарної позиції перед ввезенням.

Б. ПДВ при імпорті - ситуація для резидентів Дефенс Сіті:

Закон № 4577 - IX та Закон № 4578 - IX не містять прямої норми про звільнення від ПДВ при ввезенні товарів для резидентів Дефенс Сіті. ПДВ при імпорті для резидентів регулюється окремими нормами ПКУ, що є загальними або галузевими:

Операція / Товар	ПДВ - режим та нормативна база
Імпорт товарів оборонного призначення в рамках держконтрактів / для ЗСУ	Звільнено від ПДВ - п. 197.23 ПКУ, підрозділ 2 розділу XX ПКУ. Умова: підтвердження цільового оборонного призначення (держконтракт, гарантійний лист, сертифікат кінцевого користувача - EUC). Діє в період військового стану
Ввезення БПЛА, тепловізорів, прицілів, далекомірів, портативних радіостанцій	Звільнено від ПДВ до 01.01.2027 - Закон № 4698 - IX (зміни до підрозділу 2 розділу XX ПКУ). Поширюється на всі способи ввезення, включно з поштою та кур'єром. Мито - окремо, не скасовано автоматично
Ввезення компонентів в режимі тимчасового ввезення або переробки	Звільнено від ПДВ та мита під час перебування в режимі. Режими доступні на загальних умовах МКУ (ст. 103 - 170 МКУ), але для резидентів Дефенс Сіті - зі спрощеною авторизацією (Закон № 4578 - IX)
Постачання оборонних товарів в рамках держконтрактів (внутрішнє)	Звільнено від компенсуючих ПДВ - зобов'язань з 01.01.2026 - Закон № 4698 - IX. Умова: підтвердження держконтракту
Загальний комерційний імпорт (не підтверджено оборонне призначення)	ПДВ 20% на загальних підставах - п.п. 206.2 ПКУ. Пільг немає
Закон № 14169 від 04.12.2025	Розширює перелік випадків звільнення від ПДВ при ввезенні оборонних товарів: додано компоненти для безпілотників, машин розмінування, засобів протидії розвідкам; врегульовано ситуацію знищення/втрати товарів під час випробувань

В. Спрощені митні процедури (процедурний блок):

Митна операція	Особливість для резидентів Дефенс Сіті (Закон № 4578 - IX, ст. 40 МКУ)
Імпорт (режим кінцевого використання)	Авторизація на підставі митної декларації - без окремого дозволу митного органу, без виїзду перевіряльника. Заходи відповідності проводяться на робочих місцях посадових осіб митниці
Тимчасове ввезення	Спрощена авторизація. Без ПДВ та мита на строк авторизації. Для резидентів - прискорена процедура порівняно із загальним порядком МКУ ст. 103 - 124
Переробка на/за межами митної території	Спрощена авторизація на підставі МД. Передача прав та обов'язків - через внесення кодів у МД
Захист інформації	Резидент звільняється від обов'язку розкривати місцезнаходження та переміщення товарів і документів між підрозділами на митній території (захист комерційної таємниці та держтаємниці)
Експортний контроль	Виробники/розробники товарів військового призначення - здійснюють експорт без отримання окремих повноважень (Закон № 4578 - IX)

Г. Валютне регулювання для резидентів Дефенс Сіті:

НБУ з **31 грудня 2025 р.** (Постанова НБУ від 30.12.2025) пом'якшив валютні обмеження для резидентів Дефенс Сіті: спрощено умови купівлі іноземної валюти для імпорту товарів та здійснення транскордонних переказів з України за окремими операціями. Зміни внесені до «військової» постанови про валютні обмеження від 24.02.2022. Фактично - валютний блок пільг, про який говорив Закон № 4578 - IX, запрацював.

Підсумок: Зведений висновок по митному блоку: Дефенс Сіті надає (1) реальне звільнення від ввізного МИТА на виробничі компоненти за переліком КМУ; (2) ПДВ - пільги при імпорті - через окремі норми ПКУ (п. 197.23, підрозділ 2 розд. XX), а не через сам статус резидента; (3) спрощення митних процедур (авторизація на підставі МД); (4) пом'якшення валютного контролю НБУ з 31.12.2025. Необхідно перевіряти код УКТ ЗЕД кожного товару на включення до пільгового переліку КМУ.

2.5. Релокація та підвищення захищеності виробництва

Одна з ключових, але недооцінених переваг режиму - **державна підтримка релокації** виробничих потужностей. Механізм закріплено Постановою КМУ № 1746 від 17.12.2025, яка набрала чинності **1 січня 2026 року**. (Постанова КМУ № 1746; ст. 42 Закону № 2469 - VIII зі змінами Закону № 4577 - IX)

Що включає підтримка релокації:

- Резидент може звернутися до Міноборони із заявою про отримання державної підтримки в релокації юридичної особи (або її відокремлених підрозділів) або заходів з підвищення захищеності виробничих потужностей (наприклад, будівництво захисних споруд, фортифікацій)

- Міноборони виступає координатором процесу релокації; взаємодіє з обласними військовими адміністраціями та органами місцевого самоврядування
- Обласні військові адміністрації у місячний строк зобов'язані визначити відповідальних за координацію в кожному регіоні
- Органам місцевого самоврядування рекомендовано передбачати видатки на підтримку релокації в місцевих бюджетах (у межах ст. 42 Закону № 2469 - VIII)

Фінансування релокації - унікальна норма Держбюджету - 2026:

Законом «Про Державний бюджет України на 2026 рік» (ст. відповідна) встановлено, що **50% ПДФО, сплаченого резидентами Дефенс Сіті, зараховується до спеціального фонду бюджету відповідної територіальної громади.** Ці кошти цільово спрямовуються на: розвиток інфраструктури, підтримку релокації виробничих потужностей резидентів, заходи з підвищення захищеності виробництва. (КМУ, прес - реліз від 17.12.2025; Закон «Про Держбюджет на 2026 рік»)

Податкові пільги на нерухомість і землю - розширена деталізація:

Звільнення від земельного та майнового податків напряду пов'язане з релокацією (Закон № 4577 - IX, зміни до ПКУ):

- Земля: нульова ставка - у т.ч. для ділянок, тимчасово не використовуваних у госпдіяльності на ПЕРІОД РЕЛОКАЦІЇ, за умови, що земля не передана третім особам (не здається в оренду)
- Нерухомість: нульова ставка - у т.ч. для об'єктів нерухомості, розташованих у населеному пункті, обраному для релокації, якщо вони не здаються в оренду та використовуються для проживання працівників резидента
- Промислові будівлі (код 125 Класифікатора НК 018:2023) звільнені від майнового податку на час релокації, навіть якщо тимчасово не використовуються у виробництві

Додатково: Реєстр Дефенс Сіті та конфіденційність: Відомості про резидентів Дефенс Сіті НЕ публікуються у відкритих реєстрах під час воєнного стану та 1 рік після його закінчення (Закон № 4576 - IX від 21.08.2025, що вносить зміни до ЦКУ та інших актів щодо захисту відомостей про підприємства ОПК у публічних реєстрах - набув чинності в листопаді 2025 р.). Це захищає підприємства від цілеспрямованих атак.

2.6. Переваги режиму Дефенс Сіті

- **Повне звільнення від податку на прибуток (0%) за умови реінвестування - безпрецедентна пільга для промислового підприємства**
- **Звільнення від земельного податку за виробничі ділянки та нерухомість - значна економія для великих виробників**
- **Повне звільнення від екологічного податку**
- **Спрощені митні процедури - зменшення бюрократичних затримок при ввезенні компонентів і вивезенні продукції**
- **Спрощений експортний контроль для виробників товарів військового призначення**
- **Державна підтримка релокації виробничих потужностей (Постанова КМУ № 1746 від 17.12.2025)**
- **Довгострокові гарантії - режим діє до 2036 року або до вступу в ЄС**

- **Реєстр Дефенс Сіті замінює старий Перелік підприємств ОПК - більш прозора та зручна система**

2.7. Недоліки та ризики режиму Дефенс Сіті

- **Надзвичайно жорсткі вимоги відповідності - десятки критеріїв, будь - яка неточність може призвести до відмови**
- **Щорічний контроль: звіт про відповідність не пізніше 1 червня + обов'язковий аудиторський висновок (до Міноборони)**
- **Жодних пільг з ПДФО для працівників - стандартна ставка 18% (на відміну від Дія Сіті)**
- **Подвійний статус Дія Сіті + Дефенс Сіті: втрата ПДФО 5% з Дія Сіті (Закон № 4577 - IX, п.п. 170.141.2 ПКУ)**
- **Ризик нецільового використання прибутку - оподаткування + пеня без строків давності**
- **Обмежений строк дії митних пільг - лише в період військового стану та 1 рік після нього (Закон № 4578 - IX)**
- **Обмежений строк дії всього режиму - до 2036 р. або до вступу в ЄС (невизначеність для довгострокового планування)**
- **Ризик нецільового імпорту - складність перевірки оборонного призначення товарів**
- **Відсутність гнучких моделей найму (немає гіг - контрактів, як у Дія Сіті)**
- **Лише для платників податку на прибуток - спрощенці, неприбуткові організації виключені**

2.8. Звітність, аудит та контроль відповідності - Дефенс Сіті

А. Строки та склад звітності (Закон № 4577 - IX):

Тип звіту	Строк / Деталі
Щорічний звіт про відповідність	Не пізніше 1 червня року, наступного за звітним. Звітний період: 1 січня - 31 грудня попереднього року. Подається до Міністерства оборони України.
Перший звіт (після набуття статусу)	Якщо статус набуто у будь - який місяць року - перший звіт охоплює лише період від набуття статусу до 31 грудня того ж року. Строк подання - до 1 червня наступного року.
Фінансова звітність	Невід'ємний додаток до звіту про відповідність - річна фінансова звітність підприємства, складена відповідно до П(С)БО або МСФЗ.
Аудиторський висновок	Обов'язковий невід'ємний додаток - подається разом зі звітом про відповідність. Відсутність аудиторського висновку = неподання звіту.

Б. Склад звіту про відповідність - Дефенс Сіті (Закон № 4577 - IX):

- Підтвердження відповідності всім вимогам, визначеним Законом № 4577 - IX та Законом № 2469 - VIII

- Розрахунок частки кваліфікованого доходу в загальному доході за звітний рік (має бути $\geq 75\%$ або $\geq 50\%$)
- Інформація про виконання договорів, якими підтверджується обсяг кваліфікованого доходу
- Звіт про цільове використання прибутку, звільненого від оподаткування (реінвестиції)
- Інформація про структуру власності та КБВ (підтвердження відсутності зв'язків з РФ/РБ)
- Річна фінансова звітність підприємства
- Аудиторський висновок суб'єкта аудиторської діяльності

В. Вимоги до аудитора - Дефенс Сіті:

Аудиторський висновок має бути складений суб'єктом аудиторської діяльності, який має право проводити **обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес (ПСІ)** - відповідно до Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» № 2258 - VIII від 21.12.2017.

Параметр	Вимога для аудитора / Дефенс Сіті
Правова база	Закон № 2258 - VIII від 21.12.2017 «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність»
Тип аудитора	Суб'єкт аудиторської діяльності, що має право проводити обов'язковий аудит підприємств, що становлять суспільний інтерес (ПСІ) - вищий клас допуску, ніж для Дія Сіті
Реєстр аудиторів	Аудитор має бути включений до розділу «Суб'єкти аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит ПСІ» Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності (АПУ). Це вужче коло, ніж загальний реєстр.
Кількість допущених аудиторів	Значно менше, ніж ~200 для Дія Сіті - лише великі та середні аудиторські компанії, акредитовані для аудиту ПСІ.
Стандарт висновку	Міжнародні стандарти аудиту (МСА) або Міжнародні стандарти завдань з надання впевненості (МСЗНВ). Конкретний стандарт визначається порядком, затвердженим КМУ.
Предмет перевірки	Перевірка достовірності даних звіту про відповідність; підтвердження розрахунку кваліфікованого доходу; відповідність договорів, що формують кваліфікований дохід; правильність цільового використання прибутку.

Г. Контроль з боку Міноборони:

Міністерство оборони України (Закон № 4577 - IX):

- Аналізує подані звіти про відповідність та аудиторські висновки
- Приймає рішення про підтвердження відповідності або виключення з реєстру
- Здійснює моніторинг цільового використання звільненого прибутку
- У разі виявлення порушень - направляє до ДПС інформацію для донарахування податків

Критично: Санкції при непроходженні аудиту або неподанні звіту: Відсутність аудиторського висновку = неподання звіту = підстава для втрати статусу резидента. Наслідок - донарахування ПнП 18% за весь час резидентства + пеня без строків давності. (Закон № 4577 - IX)

ЧАСТИНА III. ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ РЕЖИМІВ

Критерій	ДІЯ СІТІ	ДЕФЕНС СІТІ
Галузь	ІТ та цифрові технології	Оборонно - промисловий комплекс (ОПК)
Орган реєстрації	Мінцифри	Міноборони
Базовий закон	Закон № 1667 - IX (2021)	Закон № 4577 - IX (2025)
Строк дії	Не менше 25 років (безстроково)	До 01.01.2036 або вступу в ЄС
Мінімальна частка кваліфік. доходу	90% від загального доходу	75% від доходу з оборонної продукції (50% - для літакобудування)
Мінімальна кількість фахівців	9 осіб	Не встановлено
Мінімальна зарплата	≥ 1 200 євро/міс.	Не встановлено
ПДФО для працівників	5% (за умов) або 18%	18% (загальна ставка)
ЄСВ	22% від мін. зарплати	22% від нарахованої суми
Податок на прибуток / ПнВК	18% (загальний) або 9% (ПнВК)	0% (умовне звільнення) або 18% (загальний)
Земельний податок	Загальні умови	0% (для виробничих ділянок)
Податок на нерухомість	Загальні умови	0% (для виробничих будівель)
Екологічний податок	Загальні умови	0% (повне звільнення)
Митні пільги	Відсутні (загальні умови МКУ)	Звільнення від мита (за переліком КМУ) + спрощення процедур (в період ВС + 1 рік)
Валютне регулювання	Загальні правила НБУ	Пом'якшення НБУ з 31.12.2025 (Постанова НБУ від 30.12.2025)
Релокація	Не передбачена	Державна підтримка через Міноборони + ОВА; 50% ПДФО резидентів → спецфонд громади (КМУ № 1746)
Гіг - контракти	Так (унікальний інструмент)	Ні (стандартні трудові договори)
Щорічна звітність	Звіт про відповідність + аудит (до Мінцифри)	Звіт про відповідність + аудит (PCI) (до Міноборони, до 1 червня)

Подвійний статус	Можливий, але втрата ПДФО 5%	Можливий, але з обмеженнями
Санкції при порушенні	Донарахування 18% ПДФО за порушені місяці	Донарахування 18% прибутку + пеня (без строків давності)

ЧАСТИНА IV. ДЖЕРЕЛА ТА НОРМАТИВНА БАЗА

4.1. Законодавчі акти

Документ	Посилання / URL
Закон України № 1667 - IX від 15.07.2021 «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні»	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1667 - 20
Закон України № 1946 - IX від 14.12.2021 (зміни до ПКУ - Дія Сіті)	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1946 - 20
Закон України № 4577 - IX від 21.08.2025 (Дефенс Сіті, зміни до ПКУ)	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4577 - 20
Закон України № 4578 - IX від 21.08.2025 (Дефенс Сіті, зміни до МКУ)	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4578 - 20
Податковий кодекс України (ПКУ) від 02.12.2010 № 2755 - VI - ст. 14 (п.п. 14.1.282'), ст. 134, 135, 141	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755 - 17
Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495 - VI	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495 - 17
Закон України № 2469 - VIII від 21.06.2018 «Про національну безпеку України» (зі змінами 4577 - IX)	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469 - 19
Постанова КМУ № 1746 від 17.12.2025 «Порядок релокації резидентів Дефенс Сіті»	https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennia-poriadku-zdiisnennia-relokatsii...
Постанова КМУ № 163 від 13.02.2024 «Деякі питання відновлення звітності резидентів Дія Сіті»	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/163 - 2024

4.2. Офіційні ресурси та роз'яснення

- Офіційний портал Дія Сіті: <https://city.diia.gov.ua/>

- Державна податкова служба України: <https://tax.gov.ua/>
- Офіційний портал Верховної Ради (картки законів): <https://zakon.rada.gov.ua/>
- Роз'яснення ДПС щодо Дефенс Сіті (13.02.2026): <https://tax.gov.ua/baneryi/onlayn-navchannya/podatok-na-pributok-pidpriemstv/981629.html>
- Роз'яснення ДПС Дніпропетровщини щодо Дія Сіті: <https://dp.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/920678.html>
- Роз'яснення ДПС Одещини щодо Закону № 4577 - IX: <https://od.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/940713.html>
- EY Ukraine - аналіз режиму Дефенс Сіті: https://www.ey.com/uk_ua/it-tax-law-digest/defense-city...
- Integrites - аналіз Дефенс Сіті: <https://www.integrites.com/uk/publications/defence-city-legal-regime-has-entered-into-force/>

ВИСНОВКИ

Обидва режими є потужними інструментами державної підтримки стратегічних галузей економіки України. Однак вони мають принципово різну цільову аудиторію, масштаб пільг та рівень відповідальності.

Дія Сіті

- підходить для ІТ - компаній та суміжного технологічного бізнесу, які прагнуть детінізувати зарплати, застосовувати гнучкі моделі найму та отримати пільгове оподаткування. Головна перевага - ставка ПДФО 5% та ЄСВ лише з мінімальної зарплати. Ключовий ризик - жорсткий щорічний контроль відповідності критеріям.

Дефенс Сіті

- підходить виключно для виробників оборонної продукції, яким необхідні масштабні інвестиції у виробництво. Головна перевага - 0% податку на прибуток при реінвестуванні + звільнення від земельного, майнового та екологічного податків + спрощені митні процедури. Ключовий ризик - оподаткування + пеня без строків давності при нецільовому використанні прибутку.

Стан актуальності: 26 березня 2026 року. Автор рекомендує перевіряти актуальність нормативних актів на порталах **zakon.rada.gov.ua** та **tax.gov.ua**, оскільки законодавство може змінюватись.